

Puskás Híradó

XIII. ÉVF.

1. SZÁM

A PUSKÁS TIVADAR
HÍRADÓ BAJTÁRSI
EGYESÜLET KIADVÁNYA
MEGJELENIK FÉLÉVENTE

Az örökifjú Főhírközpont 70. évfordulójára

2013. év végén elindult az MH FHK nyugdíjasai facebook oldal, már ekkor megfogalmazódott az igény a 70. évforduló méltó megünneplésére. Múltak a hónapok, a szervezésnek semmi jele nem látszott. A Híradók Napja megemlékezés után küldtem (K.A.) levelet a BHD, a PTHBE és a Híradó Tagozat vezetőinek, kérve az ünnepség megszervezését. Az őszi közgyűlésen már kialakulni látszott a kezdeményezés. A Puskás Tivadar szobor koszorúzása után felgyorsultak az események, talán Ő maga, mint „a nagy híradó” segített, de leginkább Felker Lajos nyá. ezredes úr, aki kellő hozzáértéssel támogatta kezdeményezésünket, egy méltó katonai ünnepi megemlékezés megtartására.

Mi kaptuk a nyugdíjas munkatársak meghívásának feladatát. Órákenti kapcsolatba voltunk, hogy senki ne maradjon ki. Január elejére összeállt a lista, de utána is sok pontosításra volt szükség. Most már csak az időjárás miatt kellett aggódni. 2015. január 15-én gyönyörű téli napsütés volt, amely már előrevetítette a nap hangulatát. Sorra érkeztek a nyugdíjasaink a Petőfi laknyába, mindenki örömmel látta, hogy nem is olyan sokat változtunk. Azért akadt, aki rákérdezett. Csak nem Te vagy? De, csak egy kicsit őszebb, pocakosabb, és egy kicsit öregebb! Már a ruhatárnál kialakultak csoportok,

előkerültek a történetek, emlékek. És őróla mit tudtok? Mi van vele? Sajnos olyan is: ő már meghalt. Történelmi léptékekkel nem is olyan nagy idő a 70 év, de annak örültünk, hogy az '50-es évekbeli munkatársaink közül még egy páran velünk lehetnek.

Az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár ünnepi állománygyűlésén az MH Főhírközpont megalakulásának 70. évfordulójára az állomány nyugdíjas, és a mostani tagjai közösen emlékeztünk. Beszédében Rajki János őrnagy Hérakleitoszt idézte „Az egyetlen állandó a változás maga”, utalva az elmúlt 70 évre. Mikor 1945. január 16-án megalakult a jogelőző szervezet számtalan problémával kellett szembe néznie. Az évek folyamán a létszám, és a feladat a sokszorosára nőtt: az állami ünnepségek hangosítása, Vietnamban lebombázott hírközpontok helyreállítása, Jemenben harcálláspont kiépítése, fenntartása, 1972-től analóg telefontechnikai fejlesztés, II. János Pál pápa magyarországi látogatásának akusztikai biztosítása, NATO csatlakozás híradó fejlesztése. 1995-ben, fennállásának 50. évfordulója alkalmából a köztársasági elnök csapatászlót adományozott. 2000-ben analóg-digitális technikai váltással párhuzamosan nagyarányú szervezeti átalakítás is kezdetét vette, napjainkban több mint 300 fős állomány biztosítja az MH vitéz Szurmay Sándor BHD szervezetében a katonai felsővezetés részére a híradó- és információs szolgáltatást. „Bátran kijelenthetem, méltó módon folytatjuk elődeink tevékenységét” – zárta beszédét Rajki János őrnagy.

Az ünnepi állománygyűlésen, Vass Sándor dandártábornok, a

HVK Híradó, Informatikai és Információvédelmi Csoportfőnökség csoportfőnöke is részt vett. Az állománygyűlés emlékszalag átadásával folytatódott, amelyet Piros Ottó ezredes, a dandár megbízott parancsnoka az MH FHK egykori csapatászlójának díszítésére adományozott. Az emlékszalagot a dandár parancsnokhelyettese, Pristyák János ezredes kötötte fel.

A jubileumi megemlékezés a PTHBE által adományozott kopjafa megkoszorúzásával folytatódott a díszkertben, ahol méltó módon emlékeztünk híradó katonáinkra. Az ezt követő díszbéd jelképes pohárköszöntőjében a dandártábornok úr megemléltette, hogy bár az ünnepség előkészítése rendhagyó kezdeményezéssel indult, méltóan tisztelgett az elődök előtt – megemlévte, hogy pár évet ő is eltöltött a FHK-ban.

Visszatérve az ünnepség helyszínére, ahol baráti találkozóval folytatódott a nap, sok emlék, történet került újból elő. Levetítettük a 20 évvel ezelőtti eseményről készült videókat, régi fényképeket. Nem győztük kapkodni a fejünket: Odanézz! Ott van Ő! Nahát, ez aztán régi kép! A kötetlen baráti beszélgetés 15 óráig tartott. Felejthetetlen! Kevés volt az idő! Még beszélgettünk volna - mondogatták.

Aznap este szinte felrobbant a közösségi oldalunk. Köszönethegyek. Mi is köszönjük a résztvevőnek, emlékezőnek, és valamennyi szervezőnek az áldozatos munkáját. Külön köszönet illeti Kis Lajos mk. alezredes urat, aki motorja volt a lehetőségek megteremtésének.

ZANATHY FERENC NYÁ ALEZREDES,
KECSKEMÉTI ANDRÁS NY. KÖZALKALMAZOTT

Az „Informatikai Szolgálat Napja 2015”

Az utóbbi 25 évben, Ferenc pápa szavaival élve „szaporodtok, mint a nyulak” a magyar „Katonai Ünnepek”. (Amelyeket később a 22/2012. HMKÁT és HVKF együttes intézkedése regulázott meg.) Megünnepeleljük a 2004. november 1-jét, az utolsó sorkatona leszerelésének dátumát, vagyis az „Önkéntes Haderő Napját”. Sokakkal ellentétben ezt én „mohács” szerű gyásznapi tartom, mivel már nem „Zsindelyezik a kaszárnya tetejét” és nem „... vitték el a legények elejét”. Valamint nem „kettő-három nyomorult” („Maradt itthon.”), ezért aztán valóban „Rátok, lányok meg az ég is beborult”. Fogyunk is mi európaiak, mint az őszi légy.

Hogy összességében a 65 „Katonai Ünnepnapi”, sok vagy kevés, döntse el mindenki maga. Én imádom ezeket a napokat. talkitív és grafomán vagyok. Mondhatok beszédet, írhatok cikket. Nékem újabban ennyi elég is.

Az ünnepi állománygyűlés percről-percre

Az eddigi fegyvernemi napokat tovább gondolva Fucsku Sándor vörge. az MH Összhaderőnemi Parancsnokság Parancsnoka (Székesfehérvár), és Dr. Friedler Ferenc egy. tanár, a Pannon Egyetem rektora (Veszprém) összefogásával egy színvonalas Informatikai Tudományos Konferenciát rendeztek Székesfehérvárott.

A díszünnepség az MH ÖHP Rendezvénytermében a klasszikus módon kezdődött az előjáró fogadásával, köszöntéssel, Himnusszal. Már a parancsnok, és a rektor úr ünnepi köszöntőjének hangvételéből látszott, hogy itt valami más, valami új fog következni. Az informatika, a „kibertér” más, mint az eddig megszokott hétköznapiak való világa.

Az ilyenkor szokásos vezérkari főnöki ünnepi parancs is más volt. Nem Neumann János életéről és munkásságáról, emberi és szakmai nagyságáról, vagyis nem a múlttól szólt. Helyette értékelte a magyar honvédelmi informatika jelenlegi helyzetét, majd irányt mutatott a jövő feladatainak prioritásaira. Az ünnepi köszöntő mély szakmaisága megerősítette a résztvevő informatikusokat, hogy a jövőben is egyre növekvő mértékben számíthatnak rájuk mai feladataik pontos végrehajtásában, valamint elvárják permanens élethosszig tartó fejlődésüket. A tudományos konferencia előadói meglepte mindez, és legtöbbször saját témájukban is úgy érezték, hogy reagálniuk kell a vezérezredek úr instrukcióira.

Az ilyenkor szokásos miniszteri, vezérkari főnöki és összhaderőnemi parancsnoki elismerések (jutalomtárgyak, oklevelek) átadása következett alezredestől szakaszvezetőig, illetve polgári alkalmazottakig. Az ünnepségen a vezérkari főnököt Vass Sándor ddtbk. a HVK Híradó, Informatikai és Információvédelmi Csoportfőnökség csoportfőnöke képviselte.

A protokolláris aktus befejezése után következett a több mint három órás tudományos konferencia, melyen a Pannon Egyetem három oktatója, illetve három

kiemelt főtiszt az informatikai szolgálatból adott elő, felváltva. Az előadások könnyebb emészthetőségét mindenkinél, kivétel nélkül power pointos installáció segítette, két igen jó minőségű, akár függetlenül is üzemeltethető kivetítővel. Minden előadásban kiemelt téma volt az informatikai biztonság, mint már a jelen legfontosabb kihívása. Ebből a szempontból legmeghökentőbb Lohner Zoltán alezredek úr „Informatika a jövő fegyverneme?” című előadása volt.

Az összesen 6 előadást Dr. Böröndi Gábor ddtbk., a HM ÖHP Tudományos Tanácsának elnöke által vezetett alkotói vita követte. A felszólaló tisztek hozzászólásai is magas szakmai tudásról és mély honvédelmi elhivatottságról tettek tanúbizonyosságot. (Én inkább korreferátumoknak neveztem volna őket.)

A zárszót Dr. Lakner Rozália docens asszony, a Pannon Egyetem Műszaki Informatikai karának dékánja tartotta.

Alaposan elfáradtunk, és sok újra végiggondolni kívánczó problémát vetett fel a tudományos konferencia. Ebből talán a számomra a legütősebb az, hogy a légierő a szárazföldi csapatok, a logisztikusok mellett mikor fog megjelenni a Magyar Honvédségen belül az informatika, mint önálló haderőnem? Napot csak találunk rá!

A program zárásaként a parancsnok úr díszebédre hívta meg a résztvevő, mintegy 150 főt az MH ÖHP tiszti étkezdéjébe. A rendezvény színvonalához méltó háromfogásos, ízletes ebéd elfogyasztása előtt a vezérőrnagy úr köszöntője után nyílt alkalmam a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület ajándékát átnyújtani

az alábbi „pohár és pezsgő nélküli” köszöntő formájában:

„Engem úgy szocializáltak, hogyha névnapra, vagy születésnapra vendégségbe hívnak, akkor ajándékot illik vinni. Az ajándék eszmei értékén van a lényeg. Kedvenc helyre ütős ajándékot kell vinni!

Székesfehérvár nekem már sorállományú koromban az 5. hadsereg parancsnokság idején is „kedvenc” helyszíneim egyike volt. Akkor mit hozhatnék Nektek? Az első problémát az okozza, hogy milyen napra jöttünk? A pontos dátum február 8. az Informatika Szolgálat Napja. Február 8. a Gergely naptár szerint Aranka napja. Mivel a 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezred nem Aranka, valamint Csapat ünnepét meg május 28-án tartja, nem névnapra jöttünk. (Különben is engem dr. Pintér Aranka KLIK elnök rúgott ki. Nincs most kanalam a felköszöntéséhez.)

Lépjünk tovább! Neumann János 1903. december 28-án született. Tehát akkor nem születési zsúrra jöttünk. Jó, jó, hogy a csodában lehet dec. 28-án születni a két ünnep között? Johnny nem tehet róla. Utána néztem, 1903 márciusában a pesti varietében sztrájkoltak a színészek, így Neumann házaspár kényte-

len volt otthon elizélni, eltölteni az időt. (és tv még nem létezett!) Mindebből következik, hogy ezt a napot az 1957. február 8-án - 54 évesen csontvelő rákban - meghalt Neumann János emlékére hozták létre. Csak egoista, csak magukra gondoló, az MN Informatikai Szolgálatot teljesen figyelmen kívül hagyó szülők döntése miatt nem tudjuk Johnny születésnapját csak halála napján megünnepelni. Mindebből következik, hogy itt most igazából Neumann János virtuális születésnapját ünnepeljük.

Így már tudtam ajándékot választani!

Neumann a legnagyobb magyar informatikus volt. A világon pedig, szerintem ezüstérmes, Alan Turing nagyobb volt nála, az Enigma folyamatos feltörésével.

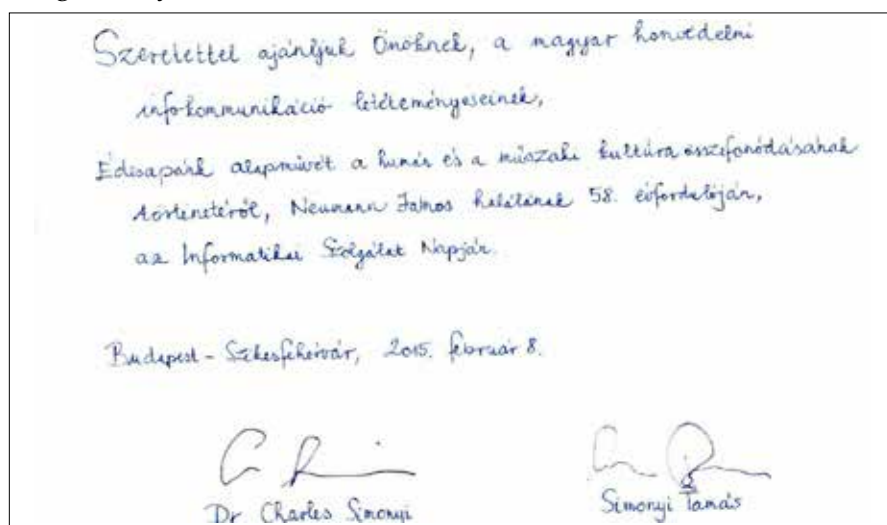
Az okosok szerint Turing gépe kb. 2 évvel rövidítette meg a háborút. Az atombomba felrobbantása (ebben vett részt Neumann) pedig csak a másodrendű fronton hozta max. 1 évvel előre a japán kapitulációt. Akkor, mint katonák megtetszenek érteni Turing szakmai elsőbbségét.

De térjünk vissza a mához! Mi most ott tartunk, Johnny az első magyar, és második a világon! De ki a második magyar? Itt se lehet nagy vita: Charles Simonyi az Excel atyja, a Microsoft titánja. Az ütős ajándék pedig, professzorom Simonyi Károly, (Charles apja) Európa szintű műve mely a „A fizika kultúrtörténete” címet viseli.

A dedikáció pedig:”

SZÉKESFEHÉRVÁR, 2015. FEBRUÁR 9.

DHLF

Impresszum

Puskás Híradó • a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület kiadványa • készült 160 példányban.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Rajnai Zoltán • Főszerkesztő: Amaczi Viktor • Tördelés: Rajnai Gábor • Olvasószerkesztő: Dr. Horváth László Ferenc • Rovatvezetők: Karsai Miklós (szervezeti élet) • Solti István (tudomány és technika) • Szepezdi Dezső (katonai múltunk) • B. Nagy Péter (társ.-i és katonai kapcsolatok) • Kiadja: Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület • Cím: 1143 Budapest, Stefánia út 34. • Postacím: 1438 Budapest, Pf. 371.

A Puskás Híradó valamennyi megjelent lapszáma megtekinthető és letölthető az Egyesület honlapjáról.

Támogatóink:

Puskás Tivadar Híradó
Bajtársainkért Alapítvány

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

HOKOSZ

Nemzeti
Együttműködési
Alap

BEOSZ

A Híradó Múzeum 2015.-ben

A Híradó Múzeumnak hosszú története van. Jelene? Még létezik. A megmaradt eszközök a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen a 41. épületben, két tanteremből átalakított, kiállításra éppen alkalmas részén újra rendezték, a tablók nagy része az Egyetem folyosóján kapott helyet. A Múzeum látogatható állapotban van, az érdeklődés szerény. A jövő? Bizonytalan. A cikk a Múzeum vázlatos történetét írja le.

A Magyar Királyi Honvédségnél, és a Magyar Néphadseregben rendszeresített híradó eszközök gyűjteményes kiállítása 1974.-ben készült el a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola Híradó Tanszékén. A katonai híradás történetét feldolgozó kiállítás kiegészítve a honvédségből kivont, de még fellelhető készülékeket is bemutatva az első önálló híradó tiszti iskola fennállásának 25. évfordulójára készült el. A kiállítás a későbbi fejlesztések után alakult nem hivatalosan elismert múzeummá. A kiállítás megnyitására 1974. május 6.-án ünnepélyes keretek között került sor. Az ünnepséget a Magyar Néphadsereg Híradó Főnöke, Molnár János ezredes nyitotta meg. Az ünnepségen részt vett a Híradó Csoportfőnökség teljes személyi állománya, a katonai szervezetek híradó főnökei, a híradó tisztképzés veteránjai, nyugállományú híradó tisztek, valamint a Főiskola híradó tanszékének oktató és hallgatói állománya. A megnyitón jelen voltak a korábban szolgálatban álló

híradófőnökök: Berczeli Béla vezérőrnagy és Penczi József vezérőrnagy, valamint a Híradó Tiszti Iskola volt parancsnokai Pászka Géza ezredes és Kerényi József alezredes.

A Múzeum kiötlője és megvalósításának motorja Susa István ezredes tanszékvezető volt. Segítői közül Kovács Ernő, Szalontai Béla, Jámbor Gyula, Lehoczky András alezredesek, sajnos már nem lehettek a megnyitón. A Múzeumot a híradó tanszék saját erőből hozta létre.

A Múzeum a 6/a épület 2. emeletén kapott helyet három teremben. A tablók egy része a folyosókra került. A tablókon feldolgozták a katonai híradás történetét az ókortól egészen a megnyitóig, valamint az 1900 év elejétől a magyar katonai híradás és a híradó katonai képzés történetét. Igazán nagyszerű munka volt! A tablókat Zacháry Vilmos vezető műszerész irányításával, Nagy Albert rajzoló, Molnár Ferenc, Zacháry Zsolt műszerészek, a híradó század sorkatonáinak segítségével építették és készítették.

A Múzeum az összegyűjtött technikai eszközöket rendszerezve mutatta be. Az első teremben a vezetékes berendezések voltak 1915-től 1945-ig. A tárolókban a híradással kapcsolatos könyvek, kisebb eszközök és dokumentumok voltak. Külön helye volt a tábori posta eszközeinek, a szakkönyvtárnak és a dokumentum gyűjteménynek.

A második terem vegyes kialakítású volt. A terem középső részén híradástechnikai eszközök voltak 1945–1974 közötti időből. A katonai és polgári eszközök bemutatását kiegészítette a híradó képzésben használt korabeli szabályzatok és bemutató eszközök gyűjteménye. Külön értéket képviseltek a külföldi katonai híradó eszközök, többek között amerikai, jugoszláv és vietnami híradó csapatoktól kapott ajándékok.

A harmadik teremben, fali vitrinekben a híradótisztek képzésével kapcsolatos történeti feldolgozások és dokumentumok kaptak helyet, a kiegészítéstől a rendszerváltásig. A többi vitrin-

ben a tisztképzés tárgyi emlékei voltak. Néhány vitrinben a híradó csapatoktól és híradó szolgálattól nyugállományba vonult személyektől kapott emlékek, relikviák és dokumentumok kerültek, kettőben a híradók külkapcsolatainak állítottak emléket. Az eszközökről ebben a teremben is rövid leírást találhattak a mellettük elhelyezett kis táblákon.

A Múzeumban az avatásától 1994-ig mintegy ezer látogató volt. A látogatók a Múzeum emlékkönyvébe írták le benyomásaikat, véleményüket a látottakról. Számos katonai küldöttség, több államfő látogatta meg a kiállítást, és nem utolsósorban a főiskolán tanuló hallgatók, az aktív és a nyugállományú katonák. A Híradó Múzeum adott indulási alapot a kialakult többi fegyvernemi gyűjteménynek, többek között az Üllői úton létrehozott hadtáp és az egykori várpalotai tüzér múzeumnak.

A Múzeum a "szokásos átszervezések" miatt 1985.-ben a 6. épület alagsorába került át. Az átépítést néhai Ágoston Mihály tanszékvezető, mérnök alezredes vezette. Szakmai helyreállítást kisebb csoport végezte, szintén saját erőből. Ennek irányítója Vörös Béla mk. őrnagy volt.

A Múzeumot továbbiakban nyugállományba vonulásáig Vörös Béla mk. ezredes főiskolai docens vezette, fejlesztette, lehetőségeihez képest még gyűjtötte a felelhető eszközöket. A Múzeum tárgyairól részletes kimutatást és részletes leírást készített minden egyes technikai eszközről. Vörös Béla állhatatos munkájának írásbeli eredménye szerencsére megmaradt az utókor számára, melyet hamarosan a nyilvánosság elé tárunk beleegyezésével. Nyugállományba vonulása után a Múzeum „árván” maradt.

1990.-ben a főiskolának csak a neve változott, a híradó tanszék, vele együtt a Múzeum maradt. 2005.-ben az önálló főiskola megszűnt, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem kara lett. 2008.-ban az önálló kart áthelyezték a ZMNE területére, a Múzeum anyagai is oda kerültek. A Hungária körúton két tanteremet egybe nyitottak az átszállított eszközök és tablók részére. Az Üllői útról a múzeum mai helyére az összegyűjtött ereklyék nem kerültek át, csak a híradó eszközök nagyobb részét szállították át. Az eszmeileg értékes, ma kincseket érő több berendezés és a relikviák sorsa ismeretlen. Az új helyén, a Híradó Múzeumot ismét felavatták 2008.-ban a Híradók Napján Horváth Ferenc dandártábornok, az MH Támogató Dandár parancsnoka, Szabó László ezredes, a HM Informatikai és Információvédelmi Főosztály vezető-helyettese, Vass Sándor ezredes, a HM Hadművelési és Kiképzési Főosztály Híradó Osztályának vezetője és kollégái, a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület képviselői dr. Lindner Miklós ny. altábornagy vezetésével, a Puskás Tivadar Táv-

közlési Technikumot képviselő dr. Horváth László igazgató. A meghívott vendégek jelenlétében Vass Sándor ezredes a nemzeti-szalag átvágásával átadta a tanszék tantermi bázisát és a Híradó Múzeumot, amelyet a vendégek is megtekinthettek. Az új helyére szállított híradó eszközök rendezése, rendszerezése 2012.-ben elkezdődött. Az újjáépítéshez a Puskás Tivadar Híradó Bajtársainkért Alapítványtól pénzügyi segítség is érkezett. Az 1930-as években rendszeresített és elhagyott eszközök pótlására nem volt remény. Néhány web oldalon található eladásra szánt, a gyűjteményből hiányzó eszköz, de az áruk nem tette lehetővé, hogy a hasonló eszközök visszakerüljenek a gyűjteménybe. Több próbálkozás is kudarcba fulladt az MH szerveinél egyéb okok miatt a még inkurrencia raktárakban lévő, de a Múzeum számára jelentős, a híradórendszerből kivont, vagy a átszervezések miatt feleslegessé vált berendezések megszerzésére, a Múzeumban való kiállítására. Lényeges segítséget csak a civil társadalom adott. A Rádiótech-

nika főszerkesztője, Békei Ferenc (1971.-ben hadnagyként avatták híradó tisztté) jóvoltából egy évig térítésmentes hirdetésben tette lehetővé, hogy a Múzeum részére híradó eszközöket keressünk. A hirdetés útján dr. Hetényi Lászlótól három darab, általa felújított és működőképes, a II. világháborúban használt brit, illetve amerikai gyártású vevőkészüléket, valamint egy STG-1/2 géptávíró berendezést kaptunk térítésmentesen. Szintén a hirdetés révén Lakatos Béla úrtól egy „traktor rádió” (a BRG első saját fejlesztésű adó-vevője) került a múzeumba. A Puskás rádióklubtól kaptunk egy szintén működőképes R-107/T berendezést. Sikertült még három darab R-105 berendezést megkapni, javítás után most mindegyik üzemképes. Az Ellátó dandár-

tól nyolc felderítő vevőkészüléket kaptunk, amelyek közül a működőképesek már a felderítő tanszéken üzemelnek, a négy javíthatatlan roncs, itt maradt. Akadtak természetesen olyan személyek is, akik nagy összegért hajlandók lettek volna megvásárolni eszközeiktől, amire nem volt anyagi lehetőségünk.

A hirdetés révén négy magánkézben lévő híradó múzeum nyomára is jutottunk. Ezekben a magánmúzeumokban olyan berendezések is vannak, amelyek kincset érő berendezések lennének a mi Híradó Múzeumunkban is. A tulajdonosaik többnyire összeköttetések révén jutottak azokhoz az eszközökhöz, amelyeket hiába kértünk az MH illetve seiktől. Természetes, hogy ezektől a berendezésektől tulajdonosaik nem kívánnak megvásárolni.

Érdekeség még, hogy az Interneten több katonai híradó készülékeket bemutató web lap van. Egy hazai: <http://www.radiomuseum.hu/katradiok.html>, Kollár Ernő szerkesztésében és több külföldi katonai készülékeket bemutató lap van. Külföldiek közül a legismertebb a http://www.radiomuseum.org/r/unkown_nehez_egyseges_vevoe_nv_1.html, amely magyar készülékeket is bemutat.

A Híradó Múzeumban lévő eszközökre felkerültek a típusismertető lapok a lényeges műszaki adataikkal. A Múzeum ismét látogatható előzetes bejelentkezés után.

Várjuk az érdeklődő látogatókat előzetes bejelentkezés után a 06-30-712-8550 telefonszámon.

SOLTI ISTVÁN NYÁ. ALEZREDES

Egy álom valóra válik

Rádióamatőr klub alakult a Puskás Tivadar Szakközépiskolában

A Puskás Tivadar Szakközépiskolában, 2015.március 11-én avattuk Sepsiszentgyörgyön, a Rádióamatőr klubot.

Szükségessé vált a klub, mert az utóbbi években egyre kevesebb fiatal ragadt magával ez a szenvedély.

A Puskás Rádióamatőr Klub önálló nonprofit szervezet, kiváló lelkes fiatalokból és az idősebb szakemberekből jött létre. Az idősebbek képezik a közösség gerincét, s tanították-tanítyják az érdeklődőknek a rádiótechnikai kultúrát.

2013-ban született meg a Rádióamatőr klubot létrehozásának ötlete. Az ötletet Újfalvi István mérnök-tanár igazgató, majd 2014-től Demeter Dávid mérnök-

tanár, az új igazgató támogatta. A klub megalakítását városunk alpolgármester asszonya, Sztakics Éva, és egy lelkes, fáradtságot nem ismerő rádióamatőr csoport segítségével, 2015 tavaszára befejeztük.

A klub fiataljai, akik a megye tanintézményeiből jelentkeztek, képzését komoly szaktekintélyek folytatják, modern didaktikai módszerek és felszerelések segítségével.

A klub célja:

-Szervezetten összefogni az elektronika, rádiótechnika, számítástechnika egyes ágazataiban öntevékenyen kísérletező és a szakmát szenvedélyesen szerető embereket, különös tekintettel a fiatalokat;

-A hagyományos rádióamatőr barátság ápolása a belföldi és külföldi rádióamatőrök között.

A rádióamatőrök tevékenysége nagyon sokoldalú (távíró, rádió iránymérés, rádió építése, rádiókapcsolatok létesítése hazai vagy más ország amatőrjeivel, Az ismeretek és a gyakorlati tuás más szabadidős tevékenységgel is összekapcsolhatók (a turizmussal, a természetbarátok tájvédelmi tevékenységével).

A technikai fejlődés nem állt meg. Új digitális rádióamatőr üzemmódok jelennek meg, amelyek kisebb sávszélességet igényelnek, mint a hagyományos üzemmódok, és képesek sokkal zajosabb környezetből is venni a jeleket.

Új lehetőség is megnyílt: a számítógép-rádió kapcsolat. Itt már

szoftvertudásra is szükség van. Egyrészt ez teszi érdekessé, vonzóvá a rádióamatőr tevékenységét, másrészt a rádióamatőrök örök küldetése az öntevékeny kutatás, az elméleti tudás szüntelen fejlesztése, a gyakorlati készség fejlesztése, a rádióhullámok terjedésének állandó megfigyelése és tanulmányozása, a jövő nemzedékek tanítása és felkészítése hivatásuk mind jobb teljesítésére. Katasztrófák esetén a rádióamatőrök aktívan részt vehetnek a mentési munkálatokban, rádiókapcsolatuk révén.

Az alapítók kizárólag társadalmi munkában végzik az utánpótlás-nevelését, a hazai és nemzetközi bajnokságokra történő felkészítést. Klubunk rádiókészülékének a márkája: YAESU-FT-897, hívójele YO6KPT.

Az első nyilvános fellépésünkre (Cosys-Ro-Sza bemutatkozó, a rádiókészülék vásárlására adományozók Gál Attila, Béres Rozália és György Zsolt, Szabó Árpád tiszteletére), áprilisban kerül sor, a szakközépiskolai nyílt napok keretében. Kitelepülünk az iskolánk udvarára. Itt próbáljuk bemutatni rádióklubunkat, mint az egyik szabadidős tevékenységet a pályaválasztás előtt álló tanulók és szülei számára. Ebből az alkalomból bemutatásra kerül a katonai távközlés rövid története is, működő képes eszközök segítségével. A látogatóknak alkalmuk lesz működtetni a kiállított készülékeket. Nem kis élmény lesz a katonaviselt, híradóknál korábban szolgálatot teljesítő látogatóknak az eszközök kezelése. A telefonközpontok fejlődésén keresztül megemlékezünk Puskás Tivadarról és halálának évfordulójáról.

Az avatási ünnepség:

Az avatási ünnepség az iskolánk dísztermében kezdődött, majd a rádiós szobában folytatódott,

demonstratív rádiókapcsolatok létesítésével, kül- és belföldi rádióamatőrökkel.

Előzetes megbeszélés alapján, próbáltunk kapcsolatot teremteni a budapesti Puskás Tivadar Távközlési Technikum rádióamatőr klubbal is. Sajnos ez nem sikerült pedig ez lett volna a nap egyik fénypontja. Későbbiekben ezt pótoljuk.

Ezek után bemutattuk a rádióamatőrök szerszám- és mérőműszer készletét, külön területen állítottuk ki, azt a felszerelést, melyet rádióamatőrjeink képzésére használunk. Nem feledkeztünk meg a gazdag szakkönyvtárunk bemutatásáról sem.

Célunk volt a tanulóknak bemutatni hadd lássák, mit, és hol lehet tanulni, győződjenek meg a rádiózás szépségeiről, a szülők, pedig az iskolánk technikai felszereltség színvonaláról és az intézményünk komolyságáról.

A megnyitón jelen voltak:

A rendezvény védnöke, Sepsiszentgyörgy alpolgármester asszonya, kezdeményezésünk lelkes támogatója: Sztakics Éva Judit mérnök, a Román Rádió federáció elnökhelyettese: Burducea Ovidiu ezredes, a Katasztrófavédelmi Egység parancsnoka: György Alfonzú, más megyék rádióamatőrjei, szülők, gyerekek, intézményünk taná-

rai, oktató mesterei, tartalékos híradó katonák, vállalkozók és barátok.

Az érdeklődés nagy volt. A 120 férőhelyes teremben alig fértünk el. A rendezvény levezetését Szabó Ottilia és Sándor Szilárd tanárok vállalták.

Az ünnepélyes rendezvényt az intézmény igazgatója nyitotta meg, aki hivatalosan engedélyezte az iskola keretén belül a rádióamatőr klub működését.

Következtek az ünnepi hozzászólások és végül az alpolgármester asszony ünnepi záró beszéde, melyben biztosította a Klubot, a további anyagi és erkölcsi és szellemi támogatásáról.

CSÁKY ERNŐ, NYÁ. MK. EZREDES,
MK. TANÁR

Nagy az érdeklődés

A Kezdeményező Csoport tagjai munkájukkal kiérdemelték, hogy nevüket megemlítsük: Sztakics Éva; Újfalvi István; Demeter Dávid; György Zsolt; Seresan Ionel; Dénes Dezső; Szabó Árpád; Veres Gyula; Paraschiv Marian; Tanase Constantin; Csáky Ernő. Köszönet odaadó munkájukért!

A bemutató rendezvény a késő esti órákban ért véget, baráti beszélgetéssel, rengeteg ígélet és fogadalom közepette.

Az avató rendezvény előtt és után a sajtó többször is méltatta a kezdeményezésünket.

2015 március idusára

(Ismét megfútták a harci kürtöket. Szunyókáló fiatalok! Készüljetek! Fel!)

Tavasza van. Beindult a természet. A nap kisütött. A fák rügyeznek. A madarak fészket raknak. A fecskék, a gólyák viszatérnek. Mi is kezdünk felébredni. Gondolataink végre ismét szárnyalnak:

Az előző évezred utolsó évszázadaiban mindig volt egy-egy szabadságharc.

Harc a szabadságért. Harc a megszállók ellen.

Mikor volt? Hogy volt? Mi lett a vége? Volt értelme?

a) A 18. században: a Rákóczi szabadságharc.

b) A 19. században: a '48/49-es forradalom és szabadságharc.

c) A 20. században: az '56-os forradalom és szabadságharc.

Mindhárom „nemes harcot megharcoltuk”.

Mindhármat leverték.

Majd néhány évtized múltán fiaink, unokáink learatták a babérokat.

Mindháromban igen aktívan vett részt az ifjúság.

Sőt, utóbbi kettőt az ifjúság robotolta ki.

Mivel most éppen március 15-e van, fókuszáljunk a '48/49-es szabadságharc diákhőseire. (Majd ősszel, jöhet '56!)

Először nézzünk három közismert személyt, aki diákként harcolt a honvédseregben 1848/49-ben. Életben maradtak, és felnőttként országos hírre tettek szert:

1.) Vastagh György
Szeged, 1834. - Budapest, 1922.

A szabadságharcban a 16. vadász-zászlóalj káplárja.

Utána híres festőművész, a Nemzeti Szalon elnöke.

2.) Izsó Miklós

Disznóshorvát (ma Izsófalva), 1831. - Budapest, 1875.

Sárospataki diákként honvéd.

Majd a 19. századi nemzeti szobrászat legnagyobb alakja.

3.) Than Károly: Óbecse, 1834. - Budapest, 1908.

A szabadságharcban lövész, majd tűzmester.

Utána világhírű kémia professzor. A Magyar Tudományos Akadémia alelnöke.

Most pedig következzenek három eddig ismeretlen, névtelen diákhős!

1.) Koroknay Dániel Mádron született 1834. január 2-án, tehát 14 évesen lett honvéd.

A félárva kisfiú '48 őszén még mint kisdobos harcolt.

Jó matematikai érzéke miatt hamar ágyús, majd főágyús lett, ami lövegparancsnoki, altiszti beosztást jelentett. Közvetlen parancsnoka, Harsay Ferenc százados életútjából következtethetünk Dani pályafutására is. A kapitány úr még a császári tüzérségben altiszti rangot szerzett. 1848 nyarán tűzmester, majd hadnagy, főhadnagy, december 24-én százados a feldunai-hadtestnél. A tavaszi hadjáratban a százados úr egy 6 darab 6 fontos ágyúból álló gyalogüteget vezényel. Itt volt az egyik ágyú parancsnoka Dani, az első vörös-sipkás, a gyermekhősök között.

'49. április 26-án, a dicsőséges tavaszi hadjárat kilencedik győztes csatája volt a komáromi erőd elfoglalása. Az osztrák ellenség az ácsi erdőbe vonult vissza, melyet sikerült onnan kiűzni. Egészen Győrig futottak. Az üldözés során Dani megsebesült, megpróbálták a komáromi kórházba visszaszállítani, de csak Ácsig

jutottak. Itt halt meg. Egy kedves család hozzátartozói közé temette, és sírját titokban gondozták. A Danit saját halottjukként befogadó család kihalása után az ácsi egyház és a falu vette át az egyetlen nem közös sírban nyugvó hős földi maradványait.

2.) Pilaszanovics Béla Szabadkán született 1831. november 15-én és a tápióbszeker csatában '49. április 4-én szerzett sebeitől a nagykúti kórházban halt meg. Nézzük végig hősi halálba végződő katonai karrierjét:

Pilaszanovics Béla '48. őszén, 17 évesen csatlakozott a Hunyadi-huszárezredhez. A fehértemplomi csatában nyújtott hadi érdemei jutalmául '49. február 6-án hadnaggyá léptették elő. Későbbi hős huszárhadnagyi legendáriumát az úgynevezett, abonyi hadicsel alapozta meg.

A Vetter Antal vezette főerők '49. március 17-én átkelt a Tiszán. Mivel ezt észrevette az ellenség, Ők is összpontosítottak, és ezzel túlerőbe kerültek az osztrákok. Hogy ne ismétlődjön meg a kápolnai csata, a magyaroknak titokban vissza kellett vonulniuk. Hősünk, a fiatal, életerős hadnagy (felettesei beleegyezésével) átúszott a Tiszán egy öreg huszár kíséretében. Elfogatták magukat és mivel jól beszéltek németül követelték, hogy vigyék őket a tábornok elé.

Ott előadták, hogy a teljes századot át tudnák az osztrák oldalra állítani, ha lesz azoknak hova átjönnie. (Ha nem mennek arrébb az osztrákok.) Amíg az osztrák vezérkar gondolkodott, addig a magyar csapatok a köd leple alatt zavartalanul visszavonultak a Tisza mögé. Így eredeti tervek

szerint kezdődhetett a „dicsőséges Tavaszi Hadjárat”, a hatvani csatával.

Sajnos, a következő összecsapásnál, a felületes felderítés miatt Klapka hadteste az ellenséget nem gyanítva vonult be Tápióbicskére. Ahol az elrejtőzött horvát határőrszázadok pusztító sortűzet adtak le a gyanútlanul menetelőkre, akik pánikszerűen futottak a Tápió hídja felé. Az osztrákok ágyúzni kezdték a fahidat. A gyalogságot fedező huszárhadnagy, Pilaszanovics Béla mindkét lábát egy ágyúgolyó szakította le. Ebbe a súlyos sebesülésébe halt bele a nagykáti kórházban.

3.) Szabó József a névszerint ismert legifjabb '48-as mártír.

Róla a 19 éves sárospataki jogászhallgató Karsa Ferenc hadnagy, 1853-ban megírt naplójából kaphattunk hiteles információt. (Karsa Ferenc (1827-1915) Görgei futártisztje volt, 12 csatában vett részt. Csak 1986-ban találták meg egyik leszármazottjánál naplója kéziratát.)

Ő írja többek között:

Szabó József – a nagykinizsi születésű – 12 esztendő s juhászbojtár a legényem (tishti szolgám) volt őrmesteri rangban. Hét ütközetben harcolt.

A 31. oldalon azt írja:

Szabó József és pajtása Koczák Péter először csak élmezte a századot. „A süldő (kismalac) meg a tinó (kistehén), amit ő szerzett a kihalt tájon, szinte az éhhaláltól mentették meg a honvédek. Ekkor jelentették: „Van húsnak való, de kenyér nincs.” „Kenyer helyett” - mondta Szabó Jóska, a juhászbojtár - „Jó lesz a káposzta, a(z) meg van a kocsmá pincéjében.”

Máshol:

Tokaj ostrománál, Szabó József átkelt a jeges Tiszán. Beosont a városba. „Hajnal előtt érkezett

meg néhány üveg borral,” és beszámolt a várost védők elhelyezkedéséről Klapka tüzéirenek.

Szabó József 1849. április 4-én a tápióbicskei utcai harcokban vesztette fiatal életét hadnagy mellett harcolva. Sírját a mai napig nem találták meg. Valószínű tömegsírból fekszik.

Ezzel be is befejezném a '48/49-es szabadságharc diákhőseinek méltatását.

Nézzük csak!

1. A 18. században: A Rákóczi szabadságharc 8 évig tartott.

2. A 19. században: Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 1,5 évig tartott.

3. A 20. században: Az 1956-os forradalom és szabadságharc 12 napig tartott.

4. De most a naptár a 21. századot mutatja. A kérdés triviális: lesz magyar forradalom és szabadságharc a 21. században? Próbáljunk rá válaszolni!

5. Most a 21. század 2. évtizedének közepén béke van. Valóban béke van?

Nincs béke, háborúk folynak Afrikában, Ázsiában és a szomszédos Ukrajnában is. Ezek azonban nem azon háborús frontok, melyek bennünket, magyarokat közvetlenül érintenek. A szárazföldi erők, a légiere és a haditengerészet helyett már itthon is megjelentek a „kibernetikai hadtestek” számítógépes behatolásai. Ezek a sunyi, igen jól képzett „harcosok”, már a Ti számítógépeiteket is megtámadják nap, mint nap. Ezek még nem halálos támadások, csak egy-egy „kardcsapás”, mely sebeit egy vírusirtóval megelőzni, vagy enyhíteni lehet. Majd egy „reset” után minden mehet tovább.

Ugyan ez a sereg, azonban 2007-ben sikeresen bénította meg az ést bankrendszert néhány hétre, majd sikeresen tette tönkre távolról, tehát szoftver módszerekkel

az iráni urándúsító üzemet.

Bárki el tudja képzelni, hogy hány ember fagyna meg, ha télen, csak két hétre megbénítanák az áramszolgáltatást, vagy ha a víz hálózat, mondjuk nyáron 8-10 napra leállna? Ezek bármikor bekövetkezhetnek! A kérdés magától érthető:

Hogyan előzhető mindez meg, és mit kell tennie ennek érdekében napjaink ifjúságának?

A Rákóczi szabadságharcot többnyire karddal vívták meg.

A '48/49-est puskával, meg ágyúval.

'56-ban már a csigatáras géppisztoly, és a harckocsi volt az elterjedt fegyver. Az utóbbi leküzdésére a „Pesti-srácok”, a „Molotov koktélt” vetették be, igen sikeresen.

A 21. század kibernetikai harciban a számítógép, az okos telefon lesz a leghatékonyabb fegyver. Így aztán nektek, most az iskolapadokban kell felkészülni a saját harcok megvívására! Ezt kívánja tőletek a haza. Minél jobban tanulni a matematikát, az informatikát, az angol nyelvet! Minél többet felcsípni, akár külföldön is, de a tudás itthon kell kamatoztatni!

A haza épülésére, a magyar haza megvédése céljából.

Ezen missziótok megvívásához kívánok, (csupa önzésből) a veteránok nevében is, sok sikert!

BUDAPEST, 2015. MÁRCIUS 15.

DHLF

Puskás Tivadar és Thomas Alva Edison első (és utolsó?) találkozásának hiteles története

170 éve született Puskás Tivadar a modernkori média, a műsorszórás megálmodója és első megvalósítója.

Sokak állítják, hogy Puskás Tivadar Edison munkatársaként a New York-i Menlo Parkban készítette el az általa kifejlesztett világelső telefonközpontot. Puskás halálának, illetve a világelső Telefonhírmondó budapesti üzembe helyezésének (a kettő között csak egy hónap a különbség) 100. évfordulóján, 1993 tavaszán több cikk, és egy könyv is megjelent az Antenna Hungária gondozásában „Telefonhírmondó” címmel. Ezt a tetszetős kivitelű 179. oldalas zsebkönyvecske Pap János: Puskás Tivadar (Egy nagy magyar feltaláló életregénye) Budapest, 1960 alapmű subsetjének (kivonatának) tekinthető. Semmi újdonság, önálló kutatási eredmény, de még új ábra vagy fotó sincs benne. Egyetlen pozitívuma, hogy néhány 100 példányban angol és német nyelven is megjelent. Az akkor Andrassy út 3-ban található Postai és Távközlési Múzeum munkatársai egy kísérő levéllel elküldték az angol nyelvű könyvet és az összes birtokukban lévő Puskás-Edison dokumentum másolatát a „Thomas A. Edison Papers” projektnek New Jerseybe. Az amerikai levéltárosok, szerkesztők nagyon megörültek az anyagnak. Igen alaposan átnézték és 1994 márciusában egy hosszú, 7 mellékletet is tartalmazó levélben válaszoltak. Ennek a levélnek eredeti angol változatát, és hiteles magyar fordítását, amely a Posta Múzeum levéltári

gyűjteményébe került én is elolvastam. Ezek után Edward H. Johnson és Uriah Painter néhány levélváltása, valamint Charles Batchelor (Edison „személyi titkára”) naplója alapján fény derül Puskás és Edison, Puskás és a telefonközpont valódi kapcsolataira. A továbbiakban e tényként is elfogadott dokumentumra hivatkozva röviden összegzem az eddigi „európai urbánus legendák” cáfolatát. (Máig nem értem, hogy az elmúlt 20 évben a múzeum munkatársai közül, ezt miért nem tette meg senki? Illetve értem: az ezredforduló előtt nem illett a bálványokat döntögetni, utána pedig már a Saxlehner palota elkótyavetyélése miatt saját létért kellett küzdenie a Múzeumnak.)

Nézzük a dokumentumokat Mivel Edisonnak 1093 bejegyzett szabadalma volt az Amerikai Egyesült Államokban, a rengeteg per megelőzése céljából Edison Batchelor nélkül üzleti ügyekben senkivel sem ült le egyeztetni. A titkár úr minden „tárgyalásról” naplót vezetett, melyet hitelesnek kell elfogadnunk, hiszen ezt vitték mindig a bíróságra is. Batchelor naplója alapján, Puskás 1877. december 13-án ellátogatott a Menlo Parkba Edisonhoz. Ez volt első találkozásuk. Ezt megerősíti Johnson levele is, melyet Painternek írt. (Johnson volt abban az időszakban Edison kedvence. Például Ő jelentette be a „világnak”, hogy elkészült a fonográf 1877. novemberében.) Annyira nem ismerte senki Puskást, hogy nem tudták a nevét sem leírni, valamint Edison és Johnson együtt mentek el a U. S. Rolling Stock társaság veze-

tőjéhez referenciáért. Az illető kijelentette, hogy Puskással kb. két éve dolgozik együtt és egy minden szempontból (emberileg és anyagilag is) megbízható úriember.

Fentiekből következik, hogy 1877. december előtt Puskás nem találkozott Edissonnal, 1874-1877 között pedig nem dolgozott a Menlo Parkban. Ezen időpont előtt nem volt üzletei kapcsolatban Edissonnal, így 1877 nyarán nem dolgozhatott Edison megbízásából Londonban, sőt nem is lehetett ott, hiszen a Rolling Stocknál munkálkodott.

Lépjünk tovább Johnson levele alapján. 1877. december 17-én, tehát 4 nappal az első találkozás után Edison és Puskás aláírt egy megállapodást. Az ilyen gyors döntés nem volt jellemző Edisonra. Mi lehetett az oka? Nézzük először a szerződést: Puskás kifizeti a telefonközpont és a fonográf szabadalmainak európai bejegyzéséhez szükséges költségeket, majd értékesíti e szabadalmi jogokat. A hasznot harmadolják. Edisoné a 2/3-ad, Puskásé az 1/3-ad. Tehát Edison látta, hogy Puskás gazdag ember. Nem Edisontól kér pénzt, hanem a sajátját, vagy befektető társai pénzt jött fialtatni. Puskás megnyilvánulásaiból látszott, hogy tudományosan is kiválóan felkészült, ért a fonográf- és a telefontechnikához is. Olyan, aki képes más befektetőket is meggyőzni a találmányokban rejlő lehetőségekről. Edison nem feltalálót, munkatársat, hanem kiváló empatikus készséggel megáldott európai üzlettársat látott Puskásban. (És nem is csalódott benne.)

Nézzük Johnson leveléből, hogy mindezt mivel érte el:

1. Puskás kocsival jött (ahelyett, hogy egyszerűen menetjegyet váltott volna)

2. Hosszú, költséges táviratot küldött az óceán túloldalára egy grófnőnek (vagyis a feleségének, gróf Vetter von der Lillie Zsófiának, aki ekkor már a 6 hónapos, Philadelphiában született May-el Franciaországban élt.) Edison, Johnson és Batchelor is úgy gondolta (a napló bejegyzése erről árulkodik), hogy egy grófnőnek a férje is csak gróf lehet. (Na, ebben tévedtek. Puskás csak egy Mária Teréziától 1744-ben kapott nemes volt, ditrói előnévvel.)

3. Puskás a távirat tetemes költségeinek kiegyenlítésére a zsebéből nagy köteg pénzt vett elő és bőséges „borravalót” adott. (Gazdag világhi benyomását kellette.)

4. Az első látogatás óta beszerzett referenciák Puskás eddigi megbízhatóságáról, pénzügyi hátteréről kiválóak voltak. (Arról, hogy ehhez a sok pénzhez hogyan jutott hozzá Puskás máig sincs információnk.)

Puskás, Batchelor naplója szerint 1878. január 22-én látogatta meg utoljára a Menlo Parkban Edisons és munkatársait. Elbúcsúzni jött, mivel január 24-én indult a hajója Cherbourgba.

Összegezve: Puskást nem a Menlo Parkba végzett munkatette „képzett elektrotechnikusá”. (A leírtakon kívül nem szerepel sem a látogatói íveken, sem a bérlistákon, sem a peres ügyek vallomásaiban.) Máig nem tudjuk, hogy hol tanulta ki a „szakmát”. Lehet, hogy felvetette a telefonközpont gondolatát már évekkkel előbb, de ezt nem közölte sem Edisonnal, sem munkatársaival, hiszen nem is találkozott velük. (Sőt Fodor István azon állítása is hamis, hogy Ő

Edison munkatársa volt, hiszen csak 1911-ben találkoztak először Magyarországon.)

Érdemes megjegyezni, hogy amikor Puskás éppen hajózott Európa felé 1878 januárjában a connecticuti New Hawenban megnyitották az első nyilvános (kereskedelmi) telefonközpontot. (Ha ehhez bármi köze lett volna Puskásnak, volt annyira exhibicionista, hogy „villog” egy kicsit a dicsőségben.)

A következő évek történései ismertek. Több száz levél, távirat, szerződés, számla van az Edison gyűjtemény és a budapesti Posta Múzeum birtokában eredeti, illetve másolt példányban. (Sajnos, amikor 1946-ban Puskás legkisebb lányát Teodórárt, a Magyar Rádió munkatársát kiküldték Bécsbe sok eredeti dokumentumot magával vitt, majd „elfelejtett” visszajönni. Ezen anyag sorsa jelenleg ismeretlen.)

A párizsi Avenue de Opera '45-ben bérelt palotájában megnyitott irodájából árulta Puskás a telefon- és fonográf szabadalmakat. Így hamarosan Európa szinte minden fővárosában, majd nagyobb városába létesült telefonközpont. (Budapesten 1881. május 1-jén „nyitották meg”.) Mivel a jogokat Puskás árulta, mindenki természetes módon meg volt győződve, hogy saját jogait árulja, tehát Ő a feltaláló, a szabadalmilag bejegyzett. (Nem pedig az amerikai Charles E. Scribner) Ez az oka annak, hogy Európában, különösen Németországban mindenki Puskást tekinti a telefonközpont atyjának. Ha ezt úgy értelmezzük, hogy (Amerikán kívül) Ő volt az egyetlen elterjesztője, akkor még igaz is. Nélküle nem lett volna ilyen hamar telefon Európában! Puskás majd 1893-ban a világ 17 országában szabadalmaztatja a „Telefonhírmondót,” amely va-

lóban az Ő találmánya. Az már egy másik történet, hogy csak Budapesten valósították meg, és itteni üzembe helyezéséhez is csak szóbeli engedélye volt, melyet azonban öccse Albert nem „örökölt”. A főként grófból álló részvénytársaság pedig nem befektetni, hanem csak kivenni akart a „beszélő újságból”. A fejlesztések elmaradtak. A világ első műsorszóró kísérlete nem tette világhírvé Puskás Tivardart, annak ellenére, hogy közel 30 évvel megelőzte korát.

Végezetül csak egy adalék: A Puskással egy idős és szintén Párizsban „befutott” Munkácsy Mihály méltán világhírű magyar festő. Hogy mindehhez honfitársának, anno Párizsban Puskás adta az anyagiakat,- manapság már senkit sem érdekel.

A tanulságok levonását pedig...? Mindenki végezze el önmaga!

Budapest, 2014. szeptember 17.
(Puskás Tivadar 170. születésnapján.)

DR. HORVÁTH LÁSZLÓ FERENC

Thomas Alva Edison
(1847-1931)

Könyvbemutató a Stefániában

2015. január 23-án könyvbemutató volt a Híradó tagozat és a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület meghívott tagjainak. A vendéglátó a 96 éves Szepezdi Dezső nyá. ezredes volt, aki a 3. könyve megjelenése alkalmából fogadást rendezett. A rendezvényre hivatalos volt a Budapesti Nyugállományúak Klubjának elnöke Nagy Gyula nyá. ezredes is.

Szepezdi Dezső elmondta, hogy a jelenlegi könyve megírására az adott ösztönzést, hogy a korábban megjelent két élettörténeti írásból kimaradt sok említésre méltó, általa fontosnak tartott esemény. Ezt szeretné pótolni, teljessé tenni, egészsé formálni a trilógia harmadik könyvében. A „Mementó” megírását azért tartja indokoltnak, hogy a híradó bajtársai tágabb köre, a népes családja, ezen belül a fiatalabb nemzedék ismerje meg, őrizze és vigye tovább a családi és a katonai hagyományokat. Majd így folytatta: Írásomat ennek szelemében, a hazaszeretet, a hagyományok őrzésétől vezérelve igyekeztem megalkotni. Ezeket tekintettem munkám főcélkitűzéseinek.

Családi hangulatban dr. Lindner Miklós nyá. altábornagy vette át a szót és méltatta Dezső bácsi írói munkásságát. Akinek a most megjelent „Mementó” című könyve már a harmadik kötet, amelyben bemutatja a szerző életútját, születésétől, napjainkig. Ez a könyv szól a családról, a katonatársakról, a

híradó szolgálatról és az ott szolgáló munkatársakról. A könyv szerzője élete során könyveivel maradandó emléket alkotott az utókor számára. Befejezésül azt kívánta, hogy az itt meghívott baráti körben közösen együtt ünnepeljük Dezső bácsi következő 100. jubileumi születésnapját.

Szót kért professzor dr. Rajnai Zoltán ezredes a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület elnöke. Aki a könyv előszavát írta. Az elnök úr méltatta Dezső bácsi töretlen életútját, a világháborút megelőző időszakban gyermekként, fiatalemberként a tanulással, az ismeretek összegyűjtésével foglalkozott. Szinte minden érdekelte, a mezőgazdaság, a sport, az irodalom. Majd a katonai pálya mellett kötelezte el magát, egy életen át szolgált esküjéhez híven. Visszaemlékezéseiben, két könyvben is papírra vetette, most a harmadik kiadványba mindazokat összefoglalta, melyeket mementóként azoknak szánta, akik közel állnak hozzá, a családtagoknak, barátoknak. Aktív katonai szolgálata után nyugállományban is egyik legfontosabb küldetésének tartja a híradók családjának összetartását, a beteg, egykori híradó katonák és özvegyeik segítségét, közös programok szervezését. Munkabírása most 96 évesen is töretlen. Ötletgazdája és alapítója a Puskás Egyesületnek, melynek munkájában aktívan részt vesz, tanácsokkal segíti az elnökség munkáját. Dezső bácsi egész élete példaértékű, írása élete legfontosabb állomásait ismerteti meg az olvasókkal. Példa lehet rokonainak, katonatársainak, a klub és az egyesület tagjai számára. Szívből ajánlotta minden

olvasó számára, hogy közelebb-ről is megismerhesse egy gazdag életutat megtett nyugállományú katona példás életét.

Dr. Horváth László (Laci bácsi) a Puskás Egyesület alelnöke egy nagyon szellemes köszöntőt mondott el: Ha repülők lennénk, akkor egyszerű lenne a dolgom: Dezső bácsi Te lennél az „ász”, pontosabban „az ászok ásza” a legnagyobb, legtöbb győzelmet elért „pilóta”. Hála Istennek, mi még nem repülünk, csak a híreket, az információkat repítjük. Mi híradók vagyunk. Ez nagyon jó, erre büszkék is lehetünk, de akkor, minek nevezzelek Dezső bácsi? Ki a délceg karpaszományos őrmestertől, egészen snájdig ezredesig vitted. Ki merné tagadni, hogy Te vagy a legsnájdigabb közöttünk. Hosszú életed során három hölgy szívét (legálisan) elcsavartad, „kezüket” meg is kaptad. Tehát bátran állíthatom, hogy a Te, immár 95+ éves életed számunkra nyitott könyv, ez a mi etikai kódexünk. Ez így korrekt, de minek nevezhetnélek? Az elhíresült kódexek, vagyis a Corvinák mintájára még se hívhatlak Szepezdi-áknak! Dezső bácsi! Te vagy a mi „Legújabb Zrínyiászplusz”-unk. (Azért legújabb, mert az „Új Zrínyiász” megnevezést, már Mikszáth Kálmán, a jó palóc 1898-ban lenyúlta.)

Dezső bácsi! Ezekért hívhatunk „Legújabb Zrínyiász plusz”-nak? A közéleti tevékenységed után nézzük az irodalmi munkásságodat!

Első nyomtatásban is megjelent műved az „Életem emlékei”, talán Zrínyi „Tábori kis tractá”-jához áll legközelebb. (Ezen lelki rokonságot, nem a szövegszerű-

séget kell érteni.) Második, „A velünk élő múlt” című alkotásod életrajzi vonatkozásai miatt Zrínyi „Vitéz hadnagy” művének lehetne késői folytatása. Köszönjük meg az Úrnak, hogy Dezső bácsit közénk teremtette, és köszönjük neked, hogy példát mutatsz nekünk: életkorban, emberi és fizikai tartásban.

Miután mindent elmondottam, ami a szívemben volt és azt a pennám képes volt szavakba önteni, már csak egy nyitott kérdés maradt: „Mit adhatnék Néked?”

Itt is „példakép” Zrínyi Miklós életéből vennék példát. Mint közismert az Ő halálát, vadászat közben egy vaddisznó okozta volt. Minap olvastam a „neten”, hogy vad-disznók kószálnak a pesti utcán is. No, ennek a fele sem tréfa! Hoztam neked egy Zrínyi korabeli pisztoly replikát, hogy képes legyél megvédeni magad a „vaddisznóktól”.

Ezután Willnerné Margitka saját költeményével „Mit jelent a szó” köszöntötte a híradók íróját. A vers a bajtárs szó jelentéséről szólt.

A Híradó tagozat elnöke Soós Tamás nyá. alezredes elmondta, honnan indult el Dezső bácsi és hová érkezett. Vagyis 1919. március 19-én Malackán (ma Szlovákia) született, 20-éves korában

bevonult katonának és attól az időponttól a katonai hivatást választotta. Pályafutása szerencsés volt, de ehhez a szorgalom és tudásnak is párosulni kellett. Minden ember a saját életének a kovácsa, ez a közmondás teljesen igaz Dezső bácsira, mert ő tudatosan építette az életét. Szerencsés volt a házasság kötése is, bár nem úgy indul, mert a nősülési szabadsága alatt a frontra vezényelték. De a frontszolgálatot is szerencsésen, sebesülés nélkül megúsza, igaz 3 évig hadifogságba került, 1948-ban egészségesen hazatért. Sok katona cserélt volna vele, akik nem tértek vissza, vagy csak rokkan. A háború után sem tört meg a katonai karrierje, igaz, hogy 5 különböző városban teljesített szolgálatot, mind végig vezetőbeosztásban. (Törzsfőnök, parancsnok, vagy parancsnokhelyettesként.) Nyugdíjazása előtt 1968-tól a VK. Központi Harcálláspontjára helyezték híradó hadműveleti főtiszt beosztásba. 1974. június 1.-én, 55 éves korában helyezték nyugállományba. A többit, aki olvasta a „Mementó” című életrajzi írását, az tudja, hogy miért tarjuk példaképünknek. Mert ő egy unikum a Magyar Honvédségben, a Puskás Egyesületben és a Híradó tagozatban. Büszkék vagyunk

mindannyian, hogy ismerhetjük és vele ünnepelhetünk egy történelmet ismertető életrajz megjelentetése alkalmából. Kívánunk neki erőt és egészséget, hogy még nagyon sokáig tudja segíteni a két szervezetet, a Puskás Egyesületet és a Nyugállományú klubot.

Befejezésül a tagozat elnöke átadott neki egy szerencsemalackát emlékeztetve szülő városára Malackára.

A köszöntők és méltatások után Szepezdi ezredes kiosztotta a meghívott vendégeknek a most megjelent „Mementó” című életrajzi kötetét. Majd koccintottunk egy pohár pezsgővel gazdagított diszebed következett.

ST

Mayer Zoltán nyá. alezredes(1934-2015)

2015. február 26-án a család, a rokonok, a barátok, ismerősök és a váci Esze Tamás Honvéd Nyugdíjas Egyesület tagjai katonai tiszteletadás mellett elbúcsúztatták Mayer Zoltán nyugállományú alezredest.

Mayer Zoltán 1934. január 4-én született Diósjenőn. A gimnáziumot Vácon végezte 1953-ban, majd tisztiiskolára ment. Élete nagy részét hivatásos katonaként élte le. Nyug-

állományba helyezését követően az Esze Tamás Honvéd Nyugdíjas Egyesület elnökévé választották, mely tisztséget 2012-ig töltötte be.

15 évvel ezelőtt ismertem meg sokunk Zoli bácsiját, aki frissen megválasztott elnökként aktívan látott hozzá a honvéd nyugdíjas egyesület újjászervezéséhez.

Akkor hívott engem is a közösségbe, ahol éveken keresztül együtt

dolgoztunk. Sokat lehetett tőle tanulni.

Mayer Zoltán szerette az embereket, szeretett társaságba járni. Nem csak vezette a nyugdíjas egyesületet, de benne élt, aktív része volt annak. Szervezte a kirándulásokat, bálakat, rendszeresen összejárt a kártyásokkal, elbeszélgetett velük. Minden érdekelt. Könnyen tanult. 60 éves volt, mikor Őry Ajándoknál vizsgát tett természetgyógyász ismeretekből, és 70 is elmúlt, amikor megismerkedett a számítógéppel. Aktív társadalmi életet élt. Jó kapcsolatokra törekedett Vác város

vezetőivel, a városban és a városon kívül működő civil szervezetekkel. Kezdeményezője és aktivistája volt a híradó klubok és egyesületek közötti szoros együttműködésnek. Tiszteletbeli majd rendes tagja lett a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesületnek. A közösség érdekében végzett munkája elismeréseként a Puskás Egyesület „Egyesületi munkáért” érem elismerését kapta meg.

Elmondhatjuk, hogy Zoli bácsi – életnek utolsó évtizedeit a nyugdíjas egyesület szervezésére, a közösség formálására áldozta. És ezekben az önzetlenül vállalt dolgos években is – egészen ha-

láláig – ott állt mellette az ő segítő jobb keze – kedves felesége – Erzsike.

Kedves Zoli bácsi!

Ha létezik túlvilág, mi - akik itt állunk ravatalodnál – arra kérünk, hogy vigyázó tekintetteddel időnként nézz le ránk, mi megérezzük sugár melegségét és emléked örökre szívünkbe zárjuk.

Nyugodj békében!

SZEGEDI JÁNOS NYÁ. ALEZREDES,
A VÁCI ESZE TAMÁS HONVÉD
NYUGDÍJAS EGYESÜLET ELNÖKE

In Memoriam Molnár János ezredes (1925 – 1984)

Egyesületünk elnöksége és tagsága – a bajtársi szolidaritás és kegyelet jegyében – elemi kötelességének tartja a híradó közösség egykori munkatársairól való rendszeres megemlékezést.

Ez évben tisztelettel és kegyelettel emlékezünk Molnár János ezredesre, a híradó szolgálat egyik kiemelkedő munkatársára az egykori Vezérkar Híradó Csoportfőnökére, Az MN Híradó Főnökére születésének 90. évfordulója alkalmából

Molnár János ahhoz a híradó generációhoz tartozott, amely a 2. világháborút követően a hadsereg – benne a híradó szolgálat- újjászervezése terén szerzett elévülhetetlen érdemeket.

1949-ben a polgári életből hívták be alosztály parancsnoki tanfolyamra, amely elvégzése után-még ez évben - az elérhető legmagasabb rendfokozatban - főhadnaggyá léptették elő.

Első tiszti beosztásában a Polgárdiban állomásozott híradó zászlóalj törzsfőnökeként a zászlóalj megalakulását követő rendezéssel, az életfeltételek megteremtésével, helyőrség kialakításával kapcsolatos feladatokat végezte.

Eredményes munkája elismeréseként a gépesített hadtest híradófő-

nökévé nevezték ki, ahol a híradó szakkiképzés magasabb szintre emelésének primátusát,- mint a magas fokú harckészültség egyik meghatározó tényezőjét- állította munkájának homlokterébe.

A honi légvédelem korszerűsítése során immár, mint az Országos Légvédelmi Parancsnokság (OLP) híradófőnöke a légvédelmi és repülő csapatok híradásának korszerűsítésében végzett eredményes munkát.

1957-ben a Vezérkar Híradó Csoportfőnök helyettesévé nevezték ki. E beosztásában a híradó csapatok új korszerűbb technikai eszközökkel történő szerény ütemű és volumenű fejlesztésének elkötelezett támogatója volt.

1958-ban elvégezte a Zrínyi Miklós Katonai Akadémiát, majd a hatvanas évek elején a Szovjetunió Fegyveres Erői Vezérkari Akadémiáján szerzett diplomát. 1971 – 1975 között immár a Vezérkar Híradó Csoportfőnökeként (az MN híradófőnökeként) jelentős része volt az új korszerű híradóeszközök szélesebb skálájának hazánkban történt, licencia alapú gyártásának létrehozásában és exportjának megteremtésében.

1975 – 1981 között a Közlekedési és Postaügyi Minisztérium Katonai Fő-

osztályának vezetőjeként képviselte, és koordinálta a Fegyveres Erők és testületek érdekeit az illetékes tárcaánál.

1881-ben történt nyugállományba helyezését követően bekapcsolódott a Budapesti Nyugállományúak Klubja híradó tagozata munkájába, ahol elődjével Penczi József vezérőrnaggyal – 1984-ben bekövetkezett haláláig - aktív munkát végeztek.

Munkáját számos magas állami kitüntetéssel, számtalan dicsérettel és jutalommal ismerték el.

Az MN Halottjaként a Farkasréti Temető katonai parcellájában helyezték örök nyugalomra.

AZ EGYESÜLET ELNÖKSÉGE

A Nagy Háború

100 éve történt, hogy Ferenc Ferdinánd sarajevói meggyilkolása után a szemben álló katonai szövetségek ki-robbantották a Nagy Háborút. Lapunk jellegének megfelelően további számainkban folytatólagosan hírt adunk a korabeli híradás színvonaláról, eszközeiről, szerveztségéről különös tekintettel a honvéd csapatokra.

A honvéd csapatok híradása alapvetően vezetékes eszközök alkalmazásával történt, bár az első világháború kitörése idején már ismert volt a rádióhíradás is. A magyar ipar igyekezett a hadsereg igényeit kielégíteni. A katonai híradás eszközeinek egyik meghatározó szállítója a Telefongyár volt. Az olasz fron-

ton a vezetékes híradórendszer elemeit legalább fele részben telefongyári berendezésekkel építették ki. A távbeszélő vonalak kiépítésekor egyaránt használtak egyes és kettes vezetéket. Ez utóbbit ott ahol nem tudtak megbízható földelést létre hozni / pl. olaszországi sziklás talajon/. Az 1907-ben készített 7.M. mintájú zengőjeles tábori távbeszélő készüléket a Telefongyár mellett még más magyarországi gyár is készítette. A Monarchiában rendszeresített tábori távbeszélő készülékek mintegy felét Magyarországon készítették. Ez volt az első katonai alkalmazásra szánt magyar telefon-berendezés. A fadobozos készülék előfutárja volt a későbbi fa-, illetve a későbbiekben már bakelitvázás változatoknak. Később 1917-ben megindult ugyancsak a Telefongyár-

ban az első magyar katonai rádóberendezések gyártása is. 1918-ra már minden magasabb egységénél megtalálhatóak voltak a távíró üzemben dolgozó adóvevő berendezések. A készülékeket rejtjelezve Klerának nevezték a német Klein Rádió alapján. A Klera, Telefunken licencia alapján készült. Négycsöves 10 W teljesítményű készülék volt, 9m hosszúságú T antennával. Elektroncsöveit az EVIRT / Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt/a későbbi Tungstam készítette, illetve az első sorozathoz valószínűleg a Telefunken szállította az adócsöveket. A berendezést egy 12V feszültségű akkumulátor táplálta, amely egy forgó áramátalakító segítségével szolgáltatotta a csövek működtetéséhez szükséges 400V anódfeszültséget. A háborúban az olasz fronton távíró üzemmódban alkalmazták, de a háború után még több évig hangolvasási célra alkalmazták.

AMACZI VIKTOR

Tisztelt Bajtársak!

Kérjük, Önöket és Családtagjaikat, hogy személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával támogassák Alapítványunk céljainak elérését!

A Puskás Tivadar Híradó Bajtársainkért Alapítvány céljai:

- nehéz élethelyzetbe került híradó katonák, közalkalmazottak és özvegyeik esetenkénti segítése,
- híradó hagyományok ápolása,
- kimagasló értéket képviselő híradó jellegű tanulmányok, könyvek támogatása,
- híradó rendezvények támogatása.

**Az 1453-EGYSZA rendelkező nyilatkozat:
A kedvezményezett adószáma rovatába kérjük beírni:**

1 8 1 9 2 3 9 7 - 1 - 4 2

Az Önök segítségével az utóbbi 3 évben a nyugállományú híradó szervezetek munkáját 1,33 Mft-tal támogattuk és 51 híradó katona családjának tudtunk segítyt folyósítani.

Puskás Tivadar Híradó Bajtársainkért Alapítvány Kuratóriuma